

Status

for realisering af den regionale udviklingsplan.

Vedrørende 2007 og 2008

Marts 2009

Regionshuset
Skottenborg 26 - 8800 Viborg
Regional Udvikling
RUP-teamet

Indholdsfortegnelse

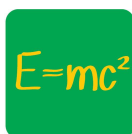
Bærende samarbejdsprincipper og vision	7
--	---

Erhvervsudvikling og turisme.....	9
-----------------------------------	---

Arbejdskraft og beskæftigelse.....	14
------------------------------------	----

Uddannelse	16
------------------	----

Sundhed	18
---------------	----

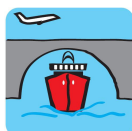
Kultur	21
--------------	----

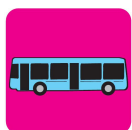
Natur og miljø	24
----------------------	----

Energi.....	26
-------------	----

Infrastruktur.....	29
--------------------	----

Kollektiv trafik	33
------------------------	----

Indledning

Notat om initiativer i forlængelse af den regionale udviklingsplan 2007 - 2008

I nærværende notat gives et billede af, hvad der er gennemført eller igangsat i forlængelse af den regionale udviklingsplan i 2007 og 2008. Initiativerne gennemgås med udgangspunkt i delvisionerne i den regionale udviklingsplan.

Notatet behandler emnerne i samme rækkefølge som den regionale udviklingsplan:

- Bærende samarbejdsprincipper og vision
- Erhvervsudvikling og turisme
- Arbejdskraft og beskæftigelse
- Uddannelse
- Sundhed
- Kultur
- Natur og miljø
- Energi
- Infrastruktur
- Kollektiv trafik

Der foreligger en lang række yderligere analyser som ikke er nævnt i nærværende opsamling, nemlig det analysegrundlag, der er udarbejdet for den regionale udviklingsplan i forbindelse med dens tilblivelse. Det er en forudsætning for, at analysen eller projektet nævnes i statusnotatet, at projektet er igangsat eller afsluttet i 2007 eller 2008.

Der forventes at blive udarbejdet tilsvarende statusnotat hver af de følgende år.

Som bilag 1 er vedlagt en liste over kontaktpersoner for de forskellige faglige områder nævnt i notatet.

På www.rm.dk ligger den regionale udviklingsplan, redegørelse og visioner, samt en sammenskrivning. Yderligere ligger alle udførte bagvedliggende analyser på hjemmesiden.

Bærende samarbejdsprincipper og vision

Byerne skal være katalysatorer for vækst i hele regionen.

Styrkepositioner som grundlag for vækst fra kyst til kyst.

Regionen har en række styrkepositioner – fra kyst til kyst, som er i fortsat udvikling. Blandt de aktuelle styrkepositioner kan nævnes:

- fødevarer
- miljø og vedvarende energi
- møbler og beklædning
- forskning

Her har regionen en national førerposition og de markerer desuden regionen internationalt.

Analyser:

Byernes roller i fritiden (september 2008). Byernes roller er i forandring, og det medfører ændrede vilkår for den kommunale planlægning. For at kvalificere planlægningen har Plan09 og Region Midtjylland gennemført en analyse, som belyser byernes roller i fritiden i Midtjylland.

Projekter:

Modelprojekter for erhvervsudvikling og bosætning i landdistrikter

Forskønnelse i landsbyer og på landet og Profilerings af landdistrikter er fælles overskrifter for en række demonstrationsprojekter som vurderes af Vækstforum og Regionsråd primo 2009 med henblik på evt. igangsættelse. Projekterne bygger på og videreudvikler landdistrikternes unikke erhvervsmæssige styrkepositioner inden for blandt andet fødevarer, kultur, turisme og vedrører fornyelse af den eksisterende bygningsmasse. Projekterne er baseret på brede offentlige og private samarbejder. Udbuddet af demonstrationsprojekter vil i kraft af Vækstforums handlingsplan 2009 blive videreført under overskriften Fremtidens landsby.

Derudover er der i vækstforums handlingsplan vedtaget følgende projekter til udvikling i 2009:

Iværksætteri og virksomhedsudvikling i landdistrikter

Udvikling og gennemførelse af program for rådgivningsindsats m.v. for fremme af iværksætteri og udvikling af virksomheder i landdistrikterne.

Udnytte de erhvervsmæssige styrkepositioner, der er i landdistrikterne, muligheder for at kombinere arbejde og bosætning m.v.

Udvikling af erhvervsstyrkepositioner i yderområder

Udvikling og gennemførelse af projekter for udvikling af erhvervsmæssige styrkepositioner og bosætning med særligt fokus på regionens yderkommuner. Det kan

f.eks. være sammenhængende udvikling af erhverv, turisme og bosætning i havneområder og byområder ved kysten, kombinere produktion og oplevelser m.v.

Erhvervsudvikling med udgangspunkt i nationalparker

Region Midtjylland har sammen med en række partnere i Danmark, Norge og Sverige i løbet af 2008 udviklet et projekt om erhvervsudvikling med udgangspunkt i nationalparker/naturvernområder "VER-DI – Vern og verdiskaping – naturskyddsområder som ressurs i hållbar økonomisk udvikling" med henblik på en ansøgning til Interreg IVA programmet for Kattegat-Skagerrak (ansøgningsfrist den 17. marts 2009). Hovedmålet med projektet er at udvikle fælles innovative koncepter og strategier, som kan bidrage til erhvervsudviklingen og en bæredygtig regional udvikling i og omkring de deltagende naturområder, fx i forhold til lokale produkter, herunder fødevarer, og i forhold til service, turisme og formidling. I Region Midtjylland er de deltagende områder Nationalpark Mols Bjerger og Nationalpark Skjern Å.

Andet:

Kursus for internationale medarbejdere fra regionens kommuner.

I oktober 2008 har Midtjyllands kontor i Bruxelles været vært for et EU-kursus, der gik ud på at skabe værdi for borgerne og sikre en bedre opgaveløsning i kommunerne.

På Central Denmark EU Office på Avenue de Tervuren i Bruxelles var hovedtemaet det internationale arbejde - hvad det består i, hvordan man kommer i gang med det, og fordelene ved at udarbejde en international strategi.

Erhvervsudvikling og turisme

I 2030 er den midtjyske region en international vækstregion, hvor globale muligheder udnyttes med afsæt i regionale styrkepositioner til gavn for borgere og virksomheder.

Regionsrådet vil:

- uddannelse: understøtte erhvervsudviklingsstrategiens initiativer
- innovation: understøtte videnopbygning og videndeling
- teknologiprogrammer: understøtte opbygning og deling af viden
- iværksætteri: understøtte erhvervsudviklingsstrategiens initiativer
- skabe rammer for samarbejde om vækstmotorer mellem erhvervsliv, viden- og forskningsinstitutioner
- kvalificere udpegning af nye indsatser
- globalisering: sikre virksomheder og uddannelsesinstitutioner de bedste rammer for aktiviteter i udlandet
- udvikling af internationale oplevelsesfyrtårne
- udvikling af helårs turismedestinationer
- sikre dialog mellem erhvervsudviklingsaktører

Regionsrådet anbefaler:

Vækstforum at udvikle erhvervsudviklingsstrategien med udgangspunkt i menneskelige ressourcer, innovation og iværksætteri og med vægt på de kreative kompetencer og styrkepositioner i regionen.

Analyser:

Midtjysk konkurrenceevne - statistisk portræt af byerhvervene i Region, Midtjylland, nov. 2008.

En datarapport, der indeholder en statistisk beskrivelse af virksomhedsbestanden i region Midtjylland. Rapporten omfatter de private byerhverv i regionen og dækker derfor ikke offentlige virksomheder samt de primære erhverv, som bl.a. dækker landbrug og fiskeri.

Datarapporten fokuserer dels på at få beskrevet virksomhederne ud fra en række karakteristika såsom virksomhedernes branchefordeling, deres størrelsesfordeling og deres ejerskabsform. Desuden bliver der fokuseret på virksomhedernes økonomiske aktivitet, hvilket bl.a. dækker over virksomhedernes omsætning, deres værditilvækst, eksport og beskæftigelse.

Udover en række forskellige parametre der beskriver virksomhederne i Region Midtjylland, så sammenlignes resultaterne med de øvrige regioner i Danmark.

Desuden sammenlignes kommunerne intra-regionalt i region Midtjylland.

Formålet med datarapporten er at:

- Opnå viden om virksomhederne i region Midtjylland.
- Skabe et grundlag for fremtidig policy-arbejde i relation til virksomhedsudvikling.
- Udgive et statistisk opslagsværk, hvorudfra eksterne interessenter som kommuner, erhvervsservicesystemet, samt interesserede virksomheder kan danne sig en indsigt i hvad der er kendetegnet ved erhvervsstrukturen i Region Midtjylland.

Fokusanalyse

Region Midtjylland deltager i REGLABs analyse om oplevelsesøkonomien og oplevelsesbaseret forretningsudvikling – i samarbejde med de 4 andre regioner, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Vejle, Silkeborg og Århus kommuner samt Djursland Erhverv.

Resultatet er en række konkrete anvisninger til virksomheder i forhold til, hvordan de kan arbejde med oplevelsesbaseret forretningsudvikling, og til offentlige aktører i forhold til udviklingen af rammebetingelser og initiativer, der kan understøtte og udvikle oplevelsesøkonomi i det brede erhvervsliv.

Det Midtjyske Vækstlag.

Det midtjyske Vækstlag er et virksomhedspanel, der bruges til at overvåge virksomhedernes vækstvilkår og udviklingstendenser. Virksomhedspanelet består af over 500 virksomheder, hvor ejere og ledere svarer på spørgsmål om erhvervspolitiske emner.

Der foretages tre til fire årlige spørgerunder, så Det midtjyske Vækstlag kan dermed give et unikt billede af forholdene i Region Midtjylland.

Resultaterne af Vækstlagets undersøgelser bruges af Vækstforum og Regionsrådet i det politiske arbejde og som grundlag for initiativer. Det kan også bruges af virksomheder og organisationer, som input til deres strategiske arbejde.

Det midtjyske Vækstlag bruges derudover til at sikre en hurtig og opdateret viden om effekten af nye tiltag og udviklingstendenser.

I 2008 blev følgende spørgerunder gennemført i Det Midtjyske Vækstlag:

- Konjunkturanalyse
- Oplevelsesøkonomi
- Vækstambitioner
- Iværksætterkultur

Mikroproduktion – En foreløbig analyse af Vækstlaget – Iværksætteri og Innovation – i den danske fødevareresektor

Analysen beskriver status for mikroproduktion inden for den danske fødevareresektor, herunder hvilke dele af fødevarerbranchen, hvor mikroproduktioner er mest udbredt, forskning i mikroproduktion, hidtidige erfaringer med og hovedbarrierer for mikroproduktion.

Analyse af innovationsordninger og –erfaringer inden for fødevareområdet

I denne analyse gennemgås det nationale innovationssystem med henblik på at skabe overblik over de innovationsordninger og innovationsprogrammer, der evt. kan medvirke til at understøtte det regionale fødevareerhverv og Vækstforums megasatsning på fødevareområdet.

Satsninger i Europa – Skåne, Wageningen, München og Finland

I analysen gives en komparativ analyse indeholdende kvalitative og kvantitative data for 4 fremtrædende fødevaresatsninger i Europa. Analysen danner grundlag for en evaluering af strategierne med det formål at fremhæve de faktorer, der er afgørende for øget vækst og beskæftigelse, og som kan medvirke til positionere en region som en fremtrædende national/international fødevareregion.

Brobygning som genvej til innovation – Analyse af samspil mellem brobyggere og virksomheder (november 2008)

Analysen bygger på interviews med 10 brobyggerinstitutioner og 10 små og mellemstore virksomheder beliggende i Region Midtjylland. Analysen er en del af fundamentet for udviklingen af et initiativ om vidensamarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner.

Sigtet med undersøgelsen er dels at hente inspiration fra og læring om de processer og aktiviteter, der foregår i samarbejdet mellem regionens brobyggerinstitutioner og virksomheder; dels at afdække, om der er udækkede potentialer for innovation, som kræver nye tiltag eller justering af den nuværende indsats på området. .

Projekter:

Chef til leje er et tilbud om tilskud til ekstra ledelsesressourcer i en periode til at løse en udfordring i virksomheden, når der kræves en særlig intensiv eller længerevarende indsats. Det kan f.eks. være i forbindelse med, at der indføres ny teknologi eller ved generationsskifte. Det gennemføres som hovedregel for en enkelt virksomhed.

Udviklingskompas giver virksomheden mulighed for tilskud til en tilknyttet udviklingskonsulent i en periode med henblik på at løse et udviklingsprojekt. Det kan f.eks. være strategiudvikling eller vurdering af nye markedsmuligheder. Det gennemføres som hovedregel for en enkelt virksomhed.

Innovationsstrategi

Vækstforum vedtog i august 2008 en innovationsstrategi for Region Midtjylland. Målet med strategien er at sætte en klar retning for arbejdet med Vækstforums arbejde med innovation, og fremme en innovativ tilgang til erhvervsfremme. Strategiens overordnede vision er, at "Nutidens samfundsmæssige udfordringer er morgendagens forretningsområder". Syv principper udfolder visionen i form af anvisninger for, hvad kommende indsatser skal fremme, og hvem indsatserne sigter imod. Strategien gælder for

perioden 2008-2010, og udspringer af en åben proces, der har involveret en ekstern arbejdsgruppe samt en dialog med regionens kommuner.

Brugerdreven innovation – sundhedsprojekt

Projektets hovedformål er at afprøve om og hvordan erhvervslivet kan anvende brugerdrevne innovationsmetoder med afsæt i sundhedsområdet til at skabe udvikling og vækst. Strategisk er det projektets mål at få et spin off fra de store offentlige investeringer i sundhedsvæsenet til de private virksomheder.

Offentlig – Privat Innovation

Vækstforum og Regionsrådet for Region Midtjylland har afsat 5 mio. kr. af de regionale midler for erhvervsfremme til en formålsbestemt pulje for projekter under Offentlig - Privat Innovation (OPI). Internationale undersøgelser dokumenterer, at samarbejder på tværs af sektorer og fag har større sandsynlighed for at skabe innovation, end hvis parterne arbejder hver for sig. Vækstforum for Region Midtjylland vil gerne bidrage til udviklingen af sådanne nye samarbejdsformer, der kan skabe synergi mellem innovationsprocesserne i den offentlige og private sektor. Det er Vækstforums udgangspunkt, at den offentlige og den private sektor i fællesskab kan udvikle forretningsmæssigt rentable løsninger på de udfordringer, som den offentlige sektor konfronteres med, f.eks. krav om øget velfærd og højere service.

Regionale oplevelsesprojekter

Vækstforum besluttede i juni 2007 at afsætte en pulje til regionale oplevelsesprojekter. Puljen til regionale oplevelsesprojekter har været udbudt med 2 kvalifikationsrunder, hvor der samlet er indkommet 97 projektideer, heraf har 17 projekter fået bevilget tilskud af Regionsrådet.

Internationale oplevelsesfyrtårne

I januar 2008 besluttede Vækstforum at give 11 konsortier en indledende udviklingsfinansiering på op til 1. mio. kr. til analyse og forprojekt. Konsortierne har afleveret dette arbejde den 31. oktober 2008. Seks konsortier har efterfølgende søgt støtte til videreudvikling af internationale oplevelsesfyrtårne.

Andet:

Vækstforum har opsat målsætninger for en fælles regional indsats for erhvervsudvikling:

Den erhvervsmæssige styrkeposition udgør et stærkt argument for at anspore til yderligere erhvervsudvikling. Konkret skal erhvervsudviklingen rettes mod følgende mål:

- at Region Midtjylland har større vækst i andelen af højtuddannede på ressourceområdet energi og miljø end de øvrige danske regioner,
- at Region Midtjylland har den højeste andel beskæftigede blandt regionerne på ressourceområdet energi og miljø,
- at virksomhederne i Region Midtjylland øger det samlede fakturerede salg og eksporten på ressourceområdet energi og miljø,

- at der sker en øget produkt- og procesinnovation i små og mellemstore, regionale virksomheder, der arbejder med energiteknologi,
- at der sker et øget samspil om innovation i hele værdikæder fra primærerhverv til serviceerhverv på ressourceområdet energi og miljø og
- at der udvikles flere regionale erhvervsklynger inden for energi og miljø.

Vækstforum støtter målopfyldelsen dels ved sin tilskudsadministration og dels ved selv at igangsætte projekter og aktiviteter for at imødekomme målene.

Fonden Midtjysk Turisme

Med kommunalreformen er turismefremmearbejdet på det regionale plan blevet forankret hos regionerne og i de regionale vækstfora og med fonden Midtjysk turisme som udførende organ.

Fondens opgaver er, at:

- Medvirke til udmøntning af en overordnet regional udviklingsplan for turisme – der tager udgangspunkt i regionens styrkepositioner, og som udmøntes i konkret handlingsplan
- Medvirke til udvikling af modeller (set-up) for arbejde med produktudvikling, markedsføring m.m. – som kan anvendes af øvrige aktører
- Være vidensformidler – indsamle viden og gøre den tilgængelig for erhvervet og øvrige aktører
- Understøtte samspil mellem forskellige turismeaktiviteter og geografiske områder i regionen
- Medvirke til at udarbejde regionale analyser med fokus på turisme og oplevelsesøkonomi
- Koordinere og igangsætte nye vækstinitiativer i samarbejde med øvrige parter
- Medvirke til synliggørelse af regionens styrkepositioner
- Understøtte turismeerhvervet via regionens generelle indsats indenfor erhvervsudvikling, innovation, ny teknologi, kompetenceudvikling m.m.

Fondens opgave er derved blandt andet at skabe en regional forankring af den lokale turismefremmeindsats.

Arbejdskraft og beskæftigelse

I 2030 har den midtjyske region fortsat høj beskæftigelse og lav ledighed.

Private og offentlige virksomheder får dækket deres behov for kvalificeret arbejdskraft på et bæredygtigt og dynamisk internationalt arbejdsmarked.

Regionsrådet vil:

- kvalificere udpegning af nye indsatser for at øge arbejdskraftudbud, opkvalificere ledige, forebygge og forkorte syge-/dagpengemodtageres fravær fra arbejdsmarkedet
- kvalificere udpegning af nye indsatser for at opkvalificere arbejdsstyrken, øge de beskæftigedes fleksibilitet
- analysere hvordan regionale styrkepositioner kan bidrage til at tiltrække arbejdskraft fra omverdenen
- som arbejdsgiver opkvalificere medarbejderne og tiltrække udenlandsk arbejdskraft, hvor der er knaphed

Regionsrådet anbefaler Staten at understøtte mulighederne for at:

- udvide og opkvalificere arbejdsstyrken
- understøtte en bæredygtig befolkningsudvikling i alle dele af regionen
- oprette nye statslige arbejdspladser i regionen inden for styrkepositionerne
- rekruttere og fastholde kvalificeret udenlandsk arbejdskraft

Analyser:

Analyse af kvinders ledighed i Region Midtjylland

Undersøgelse af ledigheden blandt de 25 – 39 årige kvinder i Region Midtjylland.

Gennemført i et samarbejde mellem Beskæftigelsesregion Midtjylland og Regional Udvikling.

Analyse af ungegruppen i Midtjylland

Undersøgelse af de 18-29 årige modtagere af kontanthjælp, starthjælp, introduktionsydelse og dagpenge. Gennemføres i samarbejde mellem Beskæftigelsesregion Midtjylland og Regional Udvikling.

Analyse af udvalgte faggrupper inden for sundhedsvæsenet i Region Midtjylland

Formålet med undersøgelsen er at give et samlet billede af udbud og efterspørgsel efter udvalgte faggrupper inden for sundhedsvæsenet samt forslag til indsatsplan i forhold til konkrete fagområder (sygeplejerske, jordemoder, bioanalytiker, radiograf, fysioterapeut, ergoterapeut, social- og sundhedsassistent og social- og sundhedshjælper). Gennemføres i samarbejde mellem Beskæftigelsesregion Midtjylland og Regional Udvikling.

Analyse af udbud og efterspørgsel efter folkeskolelærere, pædagoger og socialrådgivere i Region Midtjylland

Undersøgelsen skal tilvejebringe et samlet billede af udbud og efterspørgsel efter folkeskolelærere, pædagoger og socialrådgivere aktuelt og i de kommende år. Analysen skal sammenholdes med analysen af de udvalgte faggrupper inden for sundhedsvæsenet.

Projekter:

KOMPETENCEmidt (den Midtjyske Competenceplatform) er et initiativ, som skal bidrage til den fortsatte vækst og udvikling i regionen gennem dens særlige funktion som service- og rådgivningsorgan for regionens små og mellemstore virksomheder.

Projektet er iværksat som en del af Vækstforum Midtjyllands erhvervsudviklingsstrategi, der retter sit fokus mod udvikling af de menneskelige ressourcer som en vækstpolitisk udfordring, og dermed mod arbejdskraftens og virksomhedernes evner til at tilegne sig nye kompetencer. Væksthus Midtjylland er operatør på udførelsen af projektet. .

Projektet er rammen om seks regionale konsortier/centre hvor virksomheder og medarbejdere kan få rådgivning og vejledning om efter- og videreuddannelse.

Vækstforum har ligeledes nedsat et rådgivende organ, Det Midtjyske Kompetenceråd, hvis primære opgaver vedrører overordnede rådgivende funktioner, dvs. vejledning og rådgivning omkring temaer eller indsatsområder på kompetenceområdet i Region Midtjylland. KOMPETENCEmidt er finansieret af Region Midtjylland og Den Europæiske Socialfond og har et budget på 64 mio. kr.

Andet:

- Intet

Uddannelse

I 2030 har den midtjyske region et sammenhængende og vidtforgrenet uddannelses-system, der sikrer muligheder for livslang læring og understøtter en internationaliseret vækst og udvikling.

Regionsrådet vil:

Vedr. rekruttering og fastholdelse støtte initiativer til:

- alle unge får en kompetencegivende uddannelse
- samlet løft af kvalifikationsniveauet
- sikring af fornøden forsyning af arbejdskraft
- understøttelse af regionale styrkepositioner
- øget antal studenterjobs

Vedr. innovation støtte initiativer til:

- etablering af nye uddannelser inden for regionale styrkepositioner
- samarbejde mellem uddannelser og virksomheder
- understøttelse af innovationsevnen i små og mellemstore virksomheder

Vedr. internationalisering støtte initiativer til:

- internationalt samarbejde inden for regionale styrkepositioner
- øget attraktivitet som uddannelses-, forsknings- og beskæftigelsesregion
- understøtte af internationale samarbejder med informationsteknologi i under-visningen

Analysere samspilsmuligheder i uddannelses-, arbejdsmarkeds- og erhvervspolitikken.

Regionsrådet anbefaler:

- undervisningsministeriet en taxameterstyring, der kan tilgodese den geogra-fiske spredning af uddannelsesudbud

Analyser:

Unge uddannelsesvalg i Region Midtjylland (1. delrapport)

I denne første delrapport har Region Midtjylland forsøgt at få en forklaring på, hvorfor nogle af regionens unge vælger at uddanne sig, mens andre tabes i uddannelsessyste-met og dermed bliver mere sårbare over for ledighed senere i livet.

Unge uddannelsesvalg i Region Midtjylland (2. delrapport)

Den planlagte undersøgelse er en kombineret spørgeskema og register undersøgelse, hvor populationer udgør den samlede årgang 2000, som på det tidspunkt var 18 år. En stikprøve på 2200 respondenter blev i foråret 2008 interviewet. På at fastlægge deres motivation for at vælge som de har gjort, samt hvad deres interesser med videre er. For hele årgangen (ca. 14.000) er der indhentet registeroplysninger om forældre og søs-kende (økonomi, flytninger mm)

Den regionaliserede uddannelsesprofil

Region Midtjylland har i samarbejde med UNI-C fået udarbejdet en regionaliseret uddannelsesprofil for Region Midtjylland. Denne indeholder en opgørelse af uddannelsessteder og uddannelsesprofiler for de enkelte kommuner i Region Midtjylland.

Forberedende voksenundervisning - FVU - i Region Midtjylland

Denne indeholder opgørelser over udbredelsen af forberedende voksen undervisning i regionen fordelt på VUC'ernes dækningsområder.

Undersøgelse af STX og 2-årigt HF (almen gym. Udd)

Den planlagte undersøgelse indgår som et led i Regionens arbejde med koordination af udbud og kapacitet på Regionens gymnasier og HF.

Undersøgelse af HTX, HHX, STX og 2-årigt HF

En planlagt registerbaseret undersøgelse der skal vise hvilke sociale baggrunde studenterne har. Disse laves ved en sammenkørsel med forældrenes indkomst og socio-gruppe. Dette betragtes ud fra en geografisk vinkel, hvor data løber fra 2000-2006.

De unges vandring i uddannelsessystemet. Uddannelsesmønstre i Region Midtjylland og betydningen af geografi og social baggrund

Formålet med rapporten er at undersøge, om de unge midtjyders uddannelsesmønster adskiller sig fra det, der ses i landet som helhed. Og derudover at undersøge om der er forskelle inden for regionen.

Rapporten er udarbejdet af AKF.

Bag rapporten ligger store datamængder, som regionen har anvendt i forbindelse med udarbejdelse af kommunekarakteristikker.

Projekter:

Samarbejde mellem Langkær Gymnasium og HF og Struer Gymnasium og Fire virksomheder.

I foråret 2008 deltog gymnasieelever fra Langkær Gymnasium og HF og Struer Statsgymnasium i et to ugers undervisningsforløb med praktikophold hos virksomhederne Systematic, Teknologisk Institut, Key2know og B&O samt Ericsson/DIAX. Praktikopholdene bød på introduktion til metoder, processer og roller i en it-virksomhed, og derudover fik eleverne lov at prøve kræfter med en konkret opgave.

Andet:

Undervisningsministeren er tilskrevet om indholdet i den regionale udviklingsplan med henblik på synliggørelse af regionens specifikke behov for, at planens visioner kan føres ud i livet. Der er endnu intet svar fra Ministeren.

Sundhed

I 2030 har borgerne i den midtjyske region et helbred, livsindhold og sociale netværk, der muliggør større engagement i omverdenen og ansvar for eget liv.

Sundhedsvæsenet har en stærk samfundsøkonomisk betydning som kilde til vækst og udvikling.

Regionsrådet vil:

- gennem udarbejdelsen af en samlet sundhedsplan for regionen sikre, at alle dele af sundhedsvæsenet bidrager til helhed i sundhedsindsatsen
- øge incitamentet til kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet
- i tilfælde af behov for akut hjælp sikre borgerne en hurtig og højt kvalificeret diagnostik og behandling uanset tid og sted
- skabe organisatorisk udvikling i almen praksis, der sikrer nærhed og sammenhæng i sundhedsbetjeningen af regionens borgere samt aflaster det øvrige sundhedssystem
- styrke indsatsen på kræftområdet gennem hurtigere behandlingsforløb
- videreudvikle samarbejdet med kommunerne
- målrette indsatsen for borgere med kroniske lidelser
- involvere brugerne i udviklingen af sundhedsfagligt samarbejde samt mere rationel hospitalsdrift
- løbende tilpasse de bygningsmæssige rammer med henblik på hurtig og effektiv behandling
- et sundhedsvæsen i front i brugen og udviklingen af teknologiske hjælpesystemer
- kvalificere initiativer, beslutninger og debatten om de bedste vilkår for sundhed og trivsel
- anspore kommuner, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, interesseorganisationer m.fl. til også at fokusere på sundhedsfremme
- gennem sundhedsvæsenets drift og udvikling styrke og udvikle sammenhængskraften i hele regionen

Regionsrådet anbefaler:

- alle aktører at være opmærksomme på deres rolle i forebyggelse af livsstilssygdomme – eksempelvis ved at bidrage til gode kost- og motionsvaner.
- staten at understøtte regionen som en selvstændig politisk aktør, som kan planlægge, udvikle, prioritere og træffe beslutninger vedrørende sundhedsindsatsen med afsæt i de særlige behov, udfordringer og muligheder, der gør sig gældende i regionen og i Vestdanmark som helhed.
- staten at indgå i løbende konstruktiv dialog om regionernes faglige og økonomiske rammer

Analyser:

Center for folkesundhed har udført en folkeundersøgelse i 2006, som er udgivet som en sundhedsprofil for regionen og alle kommunerne. I forlængelse heraf opdateres løbende i et on-line e-tidsskrift "Hvordan har du det? En række analyser.

Projekter:

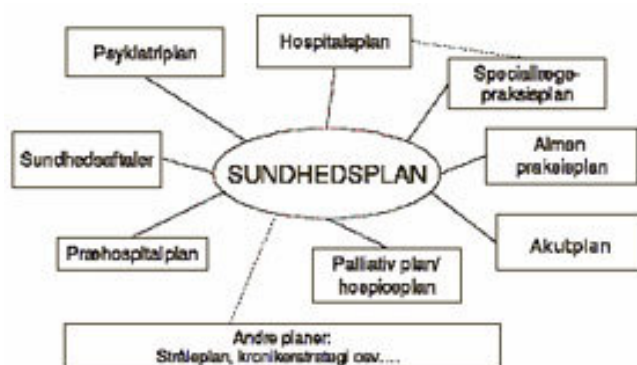
Region Midtjylland vil med udgangspunkt i sundhedsområdet skabe vækst og en erhvervsudvikling, der er innovativ og globalt orienteret. Det skal ske ved at øge samarbejdet mellem erhvervsliv, sundheds- og videnmiljøer og på tværs af fagdiscipliner, brancher og geografiske grænser. Vækstforum har besluttet en megasatsning på emnet, og der er bevilget støtte til to store netværksbaserede innovationsmiljøer til tilknytning til henholdsvis Aleksandra Instituttet og Skejby. Begge projekter er treårige.

Projektet *Caretech Innovation – platform for sundheds it-projekter* er bevilget et tilskud på 35 mio. kr. fra Region Midtjylland og EU's Regionalfond. Projektformålet er at skabe projekter baseret på brugerdriven innovation indenfor sundheds IT. Forskningsideer skal omsættes til praksis. Projekterne skal skabe arbejdspladser i regionen, og skal derfor baseres hos aktører, der kan løfte driften efter projektforløbet.

Projektet *MedTech Innovation Center* er også bevilget et tilskud på 35 mio. kr. fra Region Midtjylland og EU's Regionalfond. Projektets formål er i samarbejde med relevante aktører i ind- og udland at bane vej for en gunstig erhvervsudvikling indenfor biotek og medicoteknik. Aktiviteterne sker i kompetenceopbygningsprojekter med henblik på at øge kommercialiseringen af forskningsresultater indenfor sundhedsområdet. Projektet har kontor i Science Center Skejby ved Skejby Hospital i Århus.

Andet:

Det nuværende regionsråd skal have en række planer på plads som tilsammen kommer til at udgøre rammerne for fremtidens sundhedsvæsen. Til sammen bliver planerne til Regionens Sundhedsplan. Hovedparten af planerne er vedtaget. De vedtagne planer listes op i det følgende:

Psykiatriplanen blev endeligt vedtaget i april 2008. Psykiatriplanen er på det social-psykiatriske område en plan for, hvorledes Region Midtjylland organiserer og kvalificerer

regionens leverandøropgave, som den fastlægges gennem de årlige rammeaftaler mellem regionsrådet og kommunalbestyrelserne.

Akutplan for Region Midtjylland er vedtaget i oktober 2008. Planen omhandler håndtering af den akutte patient, og i den forbindelse, at det opføres et nyt samlet hospital i den vestlige del af regionen til erstatning for regionshospitalerne i Herning og Holstebro.

Hospitalsplan er ligeledes vedtaget i oktober 2008. Planen er en strategisk plan, der udstikker de overordnede linier for de kommende års beslutninger om samling af funktioner, sikring af lokale sundhedstilbud og udvikling af stærke faglige miljøer for hospitalsvæsenet i regionen.

En stråleplan vedtaget. Planen er en investeringsplan, der er ved at blive implementeret.

Plan for sundhedsberedskabet og det præhospitale område er vedtaget. Planen sætter blandt andet mål for, hvordan sundhedsberedskabet skal koordineres. Samtidig beskriver den, hvordan de rammer akutplanen satte for den præhospitale indsats, skal udfyldes.

Kultur

I 2030 er den midtjyske region den bedst samarbejdende kulturregion – regionalt og internationalt.

Regionsrådet vil:

- Understøtte udviklingsrettede, faglige og tværfaglige netværk på kulturområdet
- Udarbejde en regional kulturpolitik og yde tilskud som understøtter denne inden for følgende tre omdrejningspunkter:

Udvikling

- Arbejde for at kulturens innovative potentiale i kunst, videnskab, formidling realiseres og integreres bredt

Netværk

- Samarbejde om konkrete projekter
- Medvirke til dannelse af udviklingsorienterede netværk mellem kulturaktørerne
- Arbejde for, at kulturfaglige netværk bidrager til regionens sammenhængskraft og identitet
- Tage initiativ til partnerskab med en eller flere kommuner om udviklingsprojekter

Internationalt udsyn og samarbejde

- Skabe værktøjer for udvikling og netværk som international vækstregion

Regionsrådet anbefaler, at

Staten at understøtte mulighederne for:

- kulturspredning fra de statslige kulturinstitutioner
- samarbejde mellem kulturinstitutionerne og øvrige aktører
- innovation og profilering
- et rigt og alsidigt kulturliv i tyndt befolkede områder

Analyser:

- Ingen

Projekter:

Kend din Region, herunder:

Midt i kunsten

Midt i kunsten er den fælles overskrift for en international kunstworkshop i Hvide Sande i september 2008 og et åbent værkstedsarrangement for midtjyske kunstnere i oktober 2008.

Der er i forbindelse med værkstedsarrangementet udgivet en folder med omtale af de medvirkende kunstnere.

Midtjyske Fortællinger

Midtjyske Fortællinger, der udkom i november 2008, præsenterer en række skønlitterære forfattere med tilknytning til Midtjylland. Bogens tekster er skrevet med udgangspunkt i 19 forskellige lokaliteter i regionen.

Midtjyske Landskaber

Midtjyske Landskaber er arbejdstitlen for et projekt, der skal fortælle om midtjysk natur og kultur. Projektet er godkendt i 2008, men vil først blive gennemført i 2009. Det kan ses som en opfølgning på "Museer og vandringer i Midtjylland", der blev afviklet i 2007.

Både Midtjyske Fortællinger og Midtjyske Landskabsprojekter er oprindeligt opstået som ideer under Anna Amalie Projektet.

Netværk

Følgende netværk som understøtter de kulturpolitiske mål i RUP'en er dannet eller er under dannelse.

- Midtjyske Museers Udviklingsråd (MMU)
- Musikskolenetværket i Midtjylland
- Børnekultur i Midtjylland (BIM)
- Billedkunstnernetværk i Midtjylland

I relation til netværkerne er der givet tilskud til

- MMEx (Internationalt Oplevelsesfyrtårn)
- Interface (Industrimuseet) – et samarbejdsprojekt mellem museer og gymnasier i Region Midtjylland
- Dramatikværket (Filuren) – produktion af professionelt drama, der kan spilles af børn.
- Street Surprise (Kulturprinsen) – et projekt for unge om billeder i det offentlige rum.
- Verdi – Verdensmusik i Region Midtjylland (Musik og Kulturskolelederne i Region Midt) – etablering af World Music centre i 3-4 kommuner i regionen.

Andet:

Regionsrådet vedtog i oktober 2008 en kulturpolitik med tilhørende retningslinjer for tilskud til kulturformål i Region Midtjylland:

- udvikling
- netværk
- internationalt udsyn

Kulturpolitikken og erhvervspolitikken mødes i oplevelsesøkonomien. Mens satsninger inden for oplevelsesøkonomien i bred forstand normalt vil ligge i både vækstforums og

Regionsrådets regi, spiller kulturpolitikken en vigtig rolle som Regionsrådets eget redskab i forhold til udvikling af et direkte samarbejde med og mellem kommuner og kulturinstitutioner i hele regionen.

Udvikling. Det er Region Midtjyllands mål, at kultur overalt skal være til stede som en drivende kraft. Det er helt afgørende, at kultur ikke kun ses i en rekreativ, oplevelsesmæssig sammenhæng. Regionsrådet vil derfor arbejde for, at kulturs innovative potentiale – i kunst, videnskab, formidling osv. – realiseres og indgår som en integreret del af erhvervs- og udviklingspolitikken.

Netværk. Region Midtjylland rummer i kraft af stor volumen og diversitet på kulturområdet et stærkt potentiale i forhold til dannelse af brede kunstneriske og kulturfaglige miljøer. Region Midtjylland vil støtte disse miljøer som bærende og drivende kræfter i udviklingen af kultur og kulturpolitikken.

Internationalt udsyn. Den midtjyske region er en international vækstregion, og også i dette perspektiv vil Regionsrådet med sin kulturpolitik skabe et redskab for udvikling og netværk. Via et internationalt engagement vil Region Midtjylland arbejde for, at der bringes ny inspiration og nye idéer på kulturområdet til regionen, samtidig med at internationale samarbejdspartners kendskab til dansk kultur styrkes.

Med henblik på at virkeliggøre kulturpolitikken gives støtte til forskellige projekter. En lang række projekter har således fået tilskud.

Kataloget "Midt i Kunsten", er en kommuneopdelt opstilling af kunstnerne i regionen. Kataloget er udgivet i forbindelse med et åbent hus arrangement i oktober 2008.

Natur og miljø

I 2030 har naturen og landskabet en øget kvalitet og sammenhæng, hvor der er balance mellem benyttelse og beskyttelse af naturområderne.

Den økologiske miljøtilstand er god, grundvandsressourcerne er beskyttede og regionen er fortsat selvforsynende med rent drikkevand.

Regionsrådet vil:

- analysere hvilke elementer i vand- og naturplanerne, der har betydning for visionerne i den regionale udviklingsplan
- understøtte dialog til sikring af vækst og udvikling på et kvalitativt og bæredygtigt grundlag i respekt for forskellige vilkår for vækst
- skabe overblik over mulighederne for at anvende naturressourcerne i regionen
- undersøge hvordan adgangen til det åbne land kan bevares og udbygges, så naturressourcerne gøres tilgængelige, samtidig med at områderne anvendes til landbrugsdrift
- påvirke udviklingen af en bæredygtig landbrugsproduktion
- samarbejde med kommunerne om strategi for disponering af forurenede jord og om grundvandsbeskyttelsen
- analysere omfanget af kendte forureningskilders påvirkning af mulighederne for at virkeliggøre visionerne i den regionale udviklingsplan.
- samarbejde med kommunerne om at kortlægge de forventede konsekvenser af klimaforandringerne

Regionsrådet anbefaler:

- staten at sætte fokus på de globale klimaforandringer og de afledte lokale udfordringer

Analyser:

Region Midtjylland opsporer og kortlægger arealer, hvor der har været virksomheder eller andre aktiviteter, der kan have forurenede jorden. De steder, hvor vi finder en truenet forurening, der er omfattet af jordforureningslovens indsatsområder, sørger vi for at fjerne den, eller vi sikrer, at den ikke spreder sig til vores drikkevand eller til luften i folks boliger. Vi deltager i samarbejdet i de kommunale og statslige grundvandsfora og erfaringsudveksling med kommunerne i regionen omkring forurenede jord.

Region Midtjylland kortlægger de værdifulde råstofressourcer og arbejder bl.a. for en naturvenlig efterbehandling af de gamle graveområder.

Projekter:

Region Midtjylland deltager i samarbejde med DMU i et udredningsprojekt vedrørende forurenede lokaliteter i naturområder og deres betydning.

Jord & råstoffer deltager sammen med 16 partnere fra Tyskland, Holland, Belgien og Danmark i et EU-projekt, hvor effekterne af de fremtidige ændrede klimaforhold undersøges og vurderes. Hovedvægten er lagt på påvirkningen af grundvandet, herunder konsekvenserne for udvaskningen fra jordforureninger.

Andet:

Vækstforum har sat følgende overordnede miljømål, at være foregangsregion for demonstration af renere energiteknologi ved FN's klimapolitiske topmøde i København i 2009.

Kyoto-protokollen 2008-2012 åbner mulighed for, at landene kan iberegne CO₂- og andre drivhusgasreduktioner som følge af et ændret jordbrug. En ordning, som kan vise sig attraktiv for Danmark, fortrinsvis på grund af bedre gødningshåndtering i de senere år afledt af vandmiljøplanerne. På landbrugsområdet er det ligeledes muligt at høste en række afledte positive miljøeffekter i forhold til f.eks. drikkevand og vandmiljø.

Delmålene for indsatsen er derfor:

- at belyse muligheder for reduktion af drivhusgasser ved forskellige typer landbrugsdrift med henblik på energiproduktion.
- at høste en række afledte miljøeffekter på landbrugsområdet.

Samtidig tager indsatsen udgangspunkt i de teknologiområder, som i nær fremtid må forventes at bidrage væsentligt til regionens erhvervsudvikling. Herudover vil man også understøtte teknologier med mere langsigtede udviklingspotentialer.

Råstofplanen er en ny plantype der er fastlagt i råstofloven i forbindelse med kommunalreformen. Tidligere var råstofplanen en sektorplan under regionplanen.

Råstofplanen fastlægger, hvor der i fremtiden kan foregå indvinding af råstoffer. Det drejer sig fortrinsvis om sand/grus/sten; men også råstoffer som kvartssand, ler, moler, plastisk ler, tørv og kalk.

I et samarbejde med AUC med videre indbydes kommuner og andre aktører til et arrangement, hvor eksperterne stiller sig til rådighed for en fælles drøftelse af, hvorledes opgaven med udarbejdelse af strategiske miljøvurderinger (SMV) på de forskellige niveauer kan optimeres til lavest mulige omkostning. Mødet gennemføres i de tre vstdanske regioner, og munder muligvis ud i, at der på sigt bliver etableret et viden-center for miljøvurdering.

Energi

I 2030 udgør den midtjyske regions produktion af vedvarende energi mindst halvdelen af al energi, som bliver forbrugt i regionen.

Den midtjyske region er blandt de førende regioner i Europa inden for forskning, innovation og anvendelse af vedvarende energi. På sigt er regionen uafhængig af fossile brændstoffer som kul, olie og naturgas.

Regionsrådet vil:

- arbejde for at regionen udbygger sin erhvervsmæssige styrkeposition inden for energiområdet
- indgå i samarbejder om på sigt at gøre regionen uafhængig af fossile brændsler
- understøtte udviklingen og brugen af ren og ny energiteknologi ved drift af egne institutioner og kollektiv trafik, ved indkøb og ved byggeri
- arbejde for udpegning af testområde for store vindmøller
- arbejde for handlingsplan for byer i regionen, som kan fungere som udstillingsvindue

Regionsrådet anbefaler Staten at arbejde for:

- demonstrationsfaciliteter på energiområdet
- test- og udviklingsfaciliteter for vindmøller i regionen
- test- og certificeringsordning for biomasse i regionen
- VE-kommuner og -byer
- energieffektive eksempelbyer
- at inddrage Region Midtjylland i forbindelse med FN's klimakonference i 2009

Analyser:

Energi fra biomasse - Ressourcer og teknologier vurderet i et regionalt perspektiv

Rapporten præsenterer principper bag forskellige teknologier til udnyttelse af biomasseenergi, deres udviklingsstatus, råvarekrav, miljøeffekter m.m. Det regionale perspektiv for Region Midtjylland vises for nuværende udnyttelse af biomasse til energi i Region Midtjylland samt et scenario for øget udnyttelse.

Statistisk analyse af udviklingen indenfor ressourceområdet

Udviklingen indenfor ressourceområdet energi og miljø følges løbende via statistikker fra Danmarks Statistik. Analyserne omfatter blandt andet udvikling indenfor virksomhedernes omsætning, beskæftigelse og eksport samt udviklingen indenfor uddannelse og etablering af nye virksomheder.

Energiregnskaber og lokale handlingsplaner.

I samarbejde med hovedparten af kommunerne i regionen er gennemført kortlægning af energiforbruget på kommunalt og regionalt niveau. Samtidigt er der udarbejdet bio-

massepotentialeberegninger for de tretten kommuner og region Midtjylland. Kommunerne har dermed mulighed for løbende at vurdere deres ressourcegrundlag. Der er yderligere arrangeret et kursusforløb i udarbejdelse af lokale handlingsplaner. Ved udarbejdelse af regionale og kommunale handlingsplaner vises vejen for at øge andelen af vedvarende energi.

Biomassekortlægning på kommuneniveau.

Igangsatt oktober 2008, forventes afsluttet 2012.

Et projekt i Randers, Norddjurs og Syddjurs kommuner skal afdække mængderne af biomasse og finde ud af, hvordan energien kan komme til nytte. Det bliver CBMI, Center for Bioenergi og Miljøteknologisk Innovation, der skal stå som projektleder i det fire-årige projekt, mens de tre involverede kommuner bliver samarbejdspartnere. Projektet er en del af et større EU-finansieret projekt, under navnet 'EnerCoast'.

Projekter:

Der er igangsatt en lang række projekter under følgende overskrifter:

Vedvarende energi på transportområdet, herunder:

- H2HUB i Vestjylland
- 2. generations biodiesel

Forbedret udnyttelse af el fra vindkraft, herunder

- Fremtidens fjernvarme i et bæredygtigt energisystem (Brædstrup Fjernvarme)

Energiproduktion på basis af biomasse, herunder

- Anvendelse af biomasse fra engarealer til biogasproduktion og økologisk gødning (Nørreå-dalen mellem Viborg og Randers)
- Anvendelse af pil til energiproduktion og miljøbeskyttelse på miljøfølsomme arealer (Ringkøbing og Nissum fjorde)

Energiteknologi i bygninger, herunder

- Naturvidenskabernes hus
- Energoptimeret svømmebad

Teknologi-udviklingsprogram, herunder

- teknologi-udviklingsprogram målrettet små og mellemstore fremstillingsvirksomheder

Virksomheds-netværk, herunder

- Etablering af virksomhedsnetværk for underleverandører til vindmølleindustrien
- Etablering af et virksomhedsnetværk for biomasse

Test og Afprøvning, herunder

- KKR har fået bevilget støtte til at kommunerne i regionen kan arbejde for etablering af testfaciliteter for store vindmøller
- Regionen vil arbejde for etablering af test- og certificeringsfaciliteter på biomasseområdet

Videnscentre, herunder

- Er der budgetteret en budgetramme til udviklingsaktiviteter i energiforskerparken Navitas Park som er under etablering i Århus

Klimatopmøde, herunder

- Vækstforum deltager i aktiviteter i et netværk, der skal forberede aktiviteter forud for klimatopmødet.
- Vækstforum har udbudt en pulje til brug til aktiviteter i forbindelse med Klimatopmødet. Aktiviteterne skal medvirke til at sætte fokus på Region Midtjyllands styrkepositioner indenfor energi og miljø.

VE-byer og kommuner, herunder

- Udarbejdelse af energiregnskaber for kommunerne i regionen (omtalt ovenfor)
- Samarbejde i forbindelse med udarbejdelse af kommunale handlingsplaner med baggrund i ovenfor nævnte energiregnskaber.

Opmærksomhedsskabende aktiviteter, herunder

- Afholdelse af årlig Energi- og Miljøkonference

Projekt om fleksibelt elforbrug hos store energiforbrugere

Et treårigt projekt skal undersøge, hvordan store virksomheder kan flytte en del af deres energiforbrug til mere hensigtsmæssige perioder i døgnet eller ugen. Det sker for at tilpasse forbruget til den stadig stigende elproduktion fra vindmøller.

Andet:

Vækstforum har fastsat følgende fælles regionale mål for produktion af vedvarende energi:

Produktionen af vedvarende energi skal øges til at udgøre 50 % af det samlede energiforbrug i 2025. Målet skal nås gennem en forbedret udnyttelse og integration af vedvarende energi i det samlede energisystem, dvs. i el- og fjernvarmesystemerne samt i transportsektoren.

Vækstforum støtter målopfyldelsen dels ved at yde støtte til nyskabende projekter og dels ved, i samarbejde med eksterne aktører, at tage initiativ til projekter og aktiviteter.

Vækstforum har blandt andet støttet følgende aktivitet:

Konference Fremtidsudsigten.dk, som afholdes i Randers den 4. februar 2009. Formålet med konferencen er at vise, hvordan vi kommer fra ord til handling – hvordan vi tager hånd om klimaudfordringerne? Der præsenteres en række konkrete initiativer, der kan tjene som inspiration og grundlag for debat, dels cases, som understreger, at klimatiltag ikke bare er en omkostning, men at det rent faktisk også kan give direkte afkast på bundlinien.

Infrastruktur

I 2030 er den midtjyske region en region i balance med god fremkommelighed og gode forbindelser med omverdenen.

Regionsrådet vil:

En region i balance

- arbejde for en infrastruktur, der styrker udviklingen i byområderne og skaber rammer for optimale udviklingsbetingelser i tyndt befolkede egne
- opgradering af hovedvejene
- gøre den kollektive trafik attraktiv for de, som pendler mellem byer over længere afstande til såvel job som uddannelse
- arbejde for sporudretninger, (gen)åbning af standsningssteder, flere dobbeltsporede strækninger og flere elektrificerede jernbanestrækninger

Fremkommelighed

- arbejde for at øge kapaciteten på vejnettet
- arbejde for at mulighederne i intelligente transportsystemer udnyttes
- arbejde for etablering af letbane i Århus-området, kombineret med nærbaner og regionalbaner

Forbindelser med omverdenen

- arbejde for en fast forbindelse til hurtigtog og biler over Kattegat
- arbejde for at der etableres en ringbane til hurtigtog mellem København-Kattegat Århus-Odense-København
- arbejde for snarlig opgradering af jernbanenet
- arbejde for nem adgang til det europæiske motorvejsnet fra hele regionen
- arbejde for udvikling af effektive havnesystemer
- arbejde for at mere langdistancegods flyttes fra vej til sø og bane
- arbejde for bedre muligheder for at komme til og fra lufthavnene
- Arbejde for udbygning af bredbåndsinfrastrukturen.

Regionsrådet anbefaler:

Staten at realisere:

- letbane med udgangspunkt i Århus
- højklasset vej/motorvej mellem Viborg og Århus
- udvidelse af motorvej E45 fra Randers til Kolding
- motorvej mellem Herning og Holstebro Nord
- fast forbindelse over Kattegat til hurtigtog og biler
- færdiggørelse af allerede besluttede projekter, herunder:
 - motorvejen Århus-Silkeborg-Herning
 - motorvejen Herning-Vejle
 - etablering af det nordlige motorvejs-hængsel ved Randers, Sdr. Borup-Assentoft
 - tunnel under Marselis Boulevard og
 - udvidelse af Åhavevej i Århus

- generel opgradering af hovedvejene i regionen
- opgradering og modernisering af jernbanenettet

Kommunerne at:

- indtænke udvikling af havnene i kommuneplanstrategien
- arbejde for bredbånd for alle borgere og virksomheder
- sikre tilgængelighed og god infrastruktur ved planlægning af nye bolig- og erhvervsområder

Staten og kommunerne at:

- skabe sammenhæng i regionens overordnede infrastruktur via den fysiske planlægning

Analyser:

En fast Kattegatforbindelse – betydningen for det danske samfund

Med udgangspunkt i visionen om et sammenhængende Danmark har Region Midtjylland bedt Rambøll Management om at udarbejde en redegørelse, hvori der argumenteres for, hvilken betydning en fast Kattegatforbindelse vil få for Danmark som ét samlet vækstområde.

Formålet med redegørelsen var at samle argumenter og begrundelser til den fortsatte debat om et sammenhængende Danmark. Redegørelsen udkom i oktober 2008. Blandt hovedkonklusionerne var, at en fast forbindelse mellem Århus og København vil skabe et stort fælles arbejdsmarked, først og fremmest til glæde for den videnbaserede erhvervsudvikling, på Sjælland og i Østjylland. Denne effekt kan være afgørende for udviklingen i dansk konkurrencedygtighed og den fremtidige økonomiske vækst. Yderligere vil en fast Kattegatforbindelse skabe et forøget opland for servicevirksomheder på Sjælland og i Jylland. Det vil udvide grundlaget for en række centrale serviceerhverv og faciliteter.

Redegørelsen viste desuden, at selv ved beskedne forudsætninger vil en fast Kattegatforbindelse være en attraktiv investering rent samfundsøkonomisk, men at der er behov for en langt mere tilbundsående samfundsøkonomisk analyse. Overslag over drifts- og anlægsøkonomien baserede sig på beregninger, som konsulentfirmaet NIRAS havde fremlagt i en rapport for Transportministeriet i august 2008. I modsætning til rapporten fra NIRAS indeholdt Rambølls redegørelse forskellige følsomhedsberegninger, som viste, at der ved mindre ændringer i forudsætningerne kunne opnås balance i økonomien.

Samfundsøkonomisk analyse for en fast Kattegatforbindelse

Der er ultimo februar 2009 igangsat en samfundsøkonomisk analyse af en fast Kattegatforbindelse. Analysen udføres af Damvad og Grøntmij | Carl Bro.

Formålet med analysen er at give et velkvalificeret grundlag for folketingspolitikkerne til at kunne beslutte, om der bør sættes en mere tilbundsående undersøgelse i gang af en fast Kattegatforbindelse.

Projekter:

En fast Kattegatforbindelse

Arbejdet med at fastholde debatten om en fast Kattegatforbindelse på den politiske dagsorden har været prioriteret højt. Der er således udarbejdet den ovennævnte redøgørelse. I oktober 2008 blev Kattegatkomitéen stiftet. Komitéen er en sammenslutning af repræsentanter for erhvervslivet, organisationer, vidensinstitutioner og politikere mv., der alle arbejder for en beslutning om anlæg af en fast forbindelse til hurtigtog og biler over Kattegat mellem Jylland og Sjælland.

Kattegatkomitéens formål er, at:

- Synliggøre, udbrede og videreudvikle visionen om et nyt sammenhængende Danmark.
- Påvirke Folketinget til at igangsætte en tilbundsående analyse/undersøgelse af en fast Kattegatforbindelse
- Arbejde for en bred politisk beslutning om en fast Kattegatforbindelse.

Komitéen har bl.a. haft foretræde for Folketingets Trafikudvalg i november 2008.

Trådløst bredbånd

Skyline vandt i sommeren licens til at drive trådløs internettjeneste og er forpligtiget til at bygge et landsdækkende net. Et samarbejde mellem Region Midtjylland, Dansk Landbrugsrådgivning og SkyLine betyder, at Skyline fremskynder den planlagte udrulning af trådløst bredbånd i Region Midtjylland. Det er ventet, at samtlige husstande i regionen har mulighed for trådløs opkobling i foråret 2009.

Et fuldt udbygget bredbåndsnet er en af de vigtige betingelser for at sikre levende landdistrikter, erhvervsmæssigt, kulturelt og på mange andre vigtige felter.

Andet:

Statens Investeringsplan for infrastruktur

Den 29. januar 2009 indgik regeringen en trafikaftale med følgende partier i Folketinget: Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance. Aftalen har overskriften "En grøn transportpolitik".

Trafikaftalen er på i alt 94 mia. kr. og gælder for perioden 2009-2020.

I forhold til Region Midtjylland og de 19 kommuners fælles anbefalinger vedr. infrastrukturinvesteringer, er status:

De fem anbefalinger:

- Fast forbindelse over Kattegat til hurtigtog og biler – er ikke nævnt med ét ord, men der er afsat midler til udvikling og drift af en landsdækkende trafikmodel, og der skal udarbejdes en strategisk analyse af udbygningsmulighederne i Østjylland, herunder det langsigtede kapacitetsbehov for trafikken mellem Øst- og Vestdanmark.

- Udvidelse af motorvej E45 fra Randers til Kolding – kun udvidelse omkring Vejlefjord og sydpå er med.
- Motorvej mellem Herning og Holstebro Nord – der er afsat 4 mio. kr. til en forundersøgelse.
- Højklasset vej/motorvej mellem Viborg og Århus – der er afsat 2 mio. kr. til en økonomiundersøgelse med henblik på VVM-undersøgelse af udbygning af Rute 26 mellem Århus og Viborg. Endvidere er der reserveret 25 mio. kr. til den efterfølgende VVM-undersøgelse.
- Letbane i Århus-området med mulighed for senere udbygning – der er forlods afsat 500 mio. kr. til første etape af letbanen ud af en pulje på 2 mia. kr. til fremme af kollektive trafikløsninger i Århus og Ring 3-korridoren i hovedstadsområdet.

De fem forudsætninger:

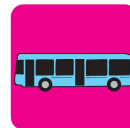
- Færdiggørelse af motorvejen Århus-Silkeborg-Herning – der er afsat 6,3 mia. kr. til projektet.
- Færdiggørelse af motorvejen Herning-Vejle – indgår under igangværende vej anlægsprojekter.
- Etablering af det nordlige motorvejshængsel ved Randers, Sdr. Borup-Assentoft – der er afsat 5 mio. kr. til opdatering af VVM-undersøgelse fra Århus Amt.
- Tunnel under Marselis Boulevard og udvidelse af Åhavevej i Århus – det tidligere tilsagn om et statsligt tilskud på 250 mio. kr. til anlæg af tunnel under Marselis Boulevard i Århus bliver nævnt i aftalen.
- Modernisering af de eksisterende hovedjernbanestrækninger – aftalen indeholder en timemodel for fjerntogstrafikken. Timemodellen er delt op i tre etaper, hvor 1. etape er strækningen København-Odense, 2. etape er strækningen Århus-Aalborg og 3. etape er strækningen Odense-Århus. Kun opgraderingen af etape 1 og etape 2 mellem Hobro og Aalborg ligger inden for aftaleperioden. Til strækningen mellem Århus og Hobro er der afsat 10 mio. kr. til en forundersøgelse, mens etape 3 først kan realiseres efter 2020, altså efter aftalens udløb. Mulighederne for udformning af etape 3 skal indgå i den strategiske analyse af det langsigtede kapacitetsbehov mellem Øst- og Vestdanmark.

Puljer til kollektiv trafik:

Udover det beløb, der er afsat til letbaneprojektet, indeholder aftalen følgende puljer:

- Pulje til bedre fremkommelighed for busser, 200 mio. kr. om året i 5 år, i alt 1 mia. kr.
- Pulje til fremme af ordninger og projekter, der øger antallet af buspassagerer, 100 mio. kr. om året i 3 år, i alt 300 mio. kr.

Desuden indeholder trafikaftalen en række mindre projekter i Region Midtjylland.

Kollektiv trafik

I 2030 oplever regionens brugere den kollektive trafik som sammenhængende og med tætte forbindelser mellem de kommunale og de regionale ruter. Det samlede net sikrer regionens sammenhængskraft og kobling til omverdenen.

Regionsrådet vil:

samarbejde med Midttrafik og kommunerne for et sammenhængende kollektivt trafiksystem.

Arbejde for:

- god adgang til arbejde og uddannelse
- god adgang til specialiserede service-, fritids- og kulturtilbud
- reduktion af biltrafikken i de store byområder
- bus og tog til tiden
- udbygning af togtrafikken
- efterspørgselsstyret trafik, hvor det giver bedre kvalitet for pengene
- bedre miljø, herunder igangsætte forsøg med brug af ikke-fossile brændstoffer i regionale busser
- effektiv ressourceudnyttelse

Regionsrådet anbefaler:

Staten

- opgradering af togbetjeningen med hurtige stabile forbindelser
- elektrificering af banestrækninger
- (gen)åbning af stationer

Staten, kommuner og Midttrafik

- letbanesystem kombineret med nærbaner og regionalbaner koordineret med busser og fjern tog
- staten indgår i anlægsfinansieringen af letbanen

Kommuner og Midttrafik

- efterspørgselsstyrede tilbud, hvor transportbehovet er lille

Kommuner

- trafikbetjening som en integreret del af planlægningen af bolig- og arbejdspladsområder

Analyser:

På Region Midtjyllands initiativ har Midttrafik igangsat en analyse af pendlingsmønsteret i regionen. Analysen omfatter boligarbejdsstedspendlere og uddannelsespendlere. Analysen skal forbedre datagrundlaget med henblik på en mere effektiv planlægning og drift af den kollektive trafik. Analysen gennemføres af COWI.

Projekter:

Plan for effektivisering og modernisering af det regionale rutenet

Region Midtjylland har udarbejdet principper og kriterier for et fremtidigt moderne og effektivt regionalt rutenet. Med udgangspunkt heri har Region Midtjylland og Midttrafik gennemgået rutenettet, og på baggrund af møder med regionens kommuner, hvor oplæggene er blevet præsenteret og diskuteret rute for rute, er der udarbejdet en samlet plan for et effektiviseret og moderniseret regionalt rutenet. Planen omfatter rutenedlæggelser (helt eller delvist), koordinerings- og udviklingsprojekter med henblik på at styrke et antal ruter i overensstemmelse med de fastlagte principper samt helt nye ruter. Regionsrådet vedtog planen i juni 2008. Med planen lægges der op til en rollefordeling, hvor kommunerne står for lokal trafik og tilbringertrafik til tog, regionalruter og X busser, og hvor regionen varetager den regionale trafik med X busser og øvrige regionalruter.

Efter indkomne kommentarer fra KKR og kommunerne besluttede regionsrådet i september 2008 at udskyde iværksættelse af planen fra 2009 til 2010. Samtidig tilsluttede Regionsrådet sig en beslutning i det regionale Kontaktudvalg om at nedsætte en Trafikstyregruppe med repræsentanter for Region Midtjylland, kommunerne og Midttrafik, der inden 1. april 2009 skal udarbejde et samlet forslag, der er koordineret mellem bestillerne med det formål at optimere det kollektive rutenet inden for bestillernes økonomiske rammer, og som er koordineret i forhold til trafikplanen for den kollektive trafik i Midtjylland. Trafikstyregruppen har foranlediget gennemførelse af møder med samtlige berørte kommuner for at drøfte Midttrafiks konkrete forslag til trafikale løsninger i de områder, hvor Region Midtjylland planlægger at nedlægge buskørsel.

Trafikplan for Midttrafik

I følge Lov om trafikselskaber skal Midttrafik med udgangspunkt i den statslige trafikplan mindst hvert fjerde år udarbejde en plan for serviceniveauet for den offentlige servicetrafik, der varetages af trafikselskabet. Midttrafik har valgt at inddrage Region Midtjylland og kommunerne i udarbejdelse af trafikplanen. Midttrafiks bestyrelse vedtog i januar 2009 en foreløbig trafikplan. Den endelige trafikplan afventer gennemførelsen af planerne for effektivisering og modernisering af det regionale rutenet samt følgeplanlægning i kommunerne. Statens trafikplan var i høring i sensommeren 2008.

Områdetrafikplan for Århus Kommune

Århus Kommune har besluttet, at der skal udarbejdes en trafikplan for Århus Kommune. En væsentlig del af opgaven omfatter integration af regionalrutekørslen i en moderne busbetjening i Århus. Derfor deltager Region Midtjylland i projektet. Projektledelse varetages af Midttrafik, og de konkrete analyser og oplæg er udliciteret til COWI. Forslag til trafikplan forventes at foreligge til 1. maj 2009.

Letbane i Århus-området

Første etape af letbanen skal forbinde Odderbanen og Grenaabanen samtidig med, at der skal etableres letbane ad Randersvej forbi universitetet igennem Skejbyområdet, og med tilslutning til Grenaabanen ved Lystrup. Status er, at der i efteråret 2008 er i gangsat VVM-redegørelse for første etape. Herefter skal der gennemføres projektering og anlæg. Letbanen forventes i drift fra 2015. Projektledelse varetages af letbanesekretariatet, der er forankret i Midttrafik, med bistand fra COWI. Udarbejdelsen af de forskellige dele af VVM-redegørelsen er udliciteret. Region Midtjylland deltager i projekt-, styre-, og politisk følgegruppe. De øvrige parter i letbanesamarbejdet er Århus, Norddjurs, Syddjurs, Randers, Favrskov, Silkeborg, Odder og Skanderborg Kommuner samt Midttrafik.

Investeringsplan for privatbaner

Region Midtjylland har besluttet at igangsætte første fase af en samlet investeringsplan for de to privatbaner, Odderbanen og Lemvigbanen. Første fase omfatter en spormodernisering af Odderbanen på strækningen Tranbjerg – Beder – Odder suppleret med en midlertidig løsning, som kan holde de nuværende tog på Odderbanen i drift frem til 2015, hvor letbanen forventes sat i drift. Spormoderniseringen blev afsluttet den 15. november 2008. Odderbanen og Lemvigbanen er fusioneret i et nyt selskab, Midtjyske Jernbaner A/S.

Afprøvning af 2. generations biodiesel i bustrafikken

Region Midtjylland, DAKA, og Oliebranchens Fællesråd har etableret et projekt med tilskud fra Færdselsstyrelsen samt Vækstforum til afprøvning af 2. generations biodiesel i Midttrafiks busser. Biodieselen bliver produceret på DAKA af slagteriaffald. Kørslen i projektet er igangsat medio februar 2009 og forventes gennemført i løbet af 2009 med deltagelse af over 200 busser fra De Grønne Busser og Århus Sporveje. Projektet indgår i Vækstforum for Region Midtjyllands Megasatsning på Energi og Miljø.

Andet:

Region Midtjylland har afgivet høringssvar til Statens trafikplan 2008-2018 for jernbanen. Overordnet set mener regionen, at trafikplanen mere har karakter af en statusbeskrivelse end en egentlig plan. Der savnes en beskrivelse af visioner, mål og initiativer for udvikling af statens servicetrafik på jernbanen.

Bilag 1 Kontaktpersoner i Regional Udvikling

Den regionale udviklingsplan, generelt	Dorthe Selmer 87 28 50 80 dorthe.selmer@ru.rm.dk
Vækstforum, generelt	Pia Fabrin 87 28 50 73 pia.fabrin@ru.rm.dk
Interreg, generelt	Henrik Michael Jensen 87 28 50 96 henrik.jensen@ru.rm.dk
Internationale forhold, generelt	Niels Erik Andersen 87 28 50 90 niels-erik.andersen@ru.rm.dk
Uddannelse	Bodil Primso 87 28 50 76 bodil.primsoe@ru.rm.dk
Analyser, generelt	Per Christensen 87 28 50 86 per.christensen@ru.rm.dk
Innovation og forskning	Annemette Digmann 87 28 51 50 annemette.digmann@ru.rm.dk
Virksomheds- og kompetenceudvikling	Bent Mikkelsen 87 28 52 70 bent.mikkelsen@ru.rm.dk
Miljø, teknologi og infrastruktur	Henrik Brask Pedersen 87 28 51 70 henrik.brask@ru.rm.dk
Oplevelsesøkonomi og landdistrikter	Erik Sejers 87 28 51 20 erik.sejersen@ru.rm.dk
Jord og råstoffer	Hans Fredborg 87 28 51 90 hans.fredborg@ru.rm.dk

